COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 11.6.2025
COM(2025) 319 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Stadiul punerii în aplicare a Pactului privind migrația și azilul

{SWD(2025) 162 final}

1. INTRODUCERE

Adoptarea Pactului privind migrația și azilul („pactul”) în iunie 2024 a marcat o etapă importantă în dezvoltarea sistemului european comun de azil (SECA). Pactul reformează și dezvoltă în continuare normele actuale, pe baza unei abordări cuprinzătoare care consolidează și integrează politicile UE în materie de migrație, azil, gestionare a frontierelor și integrare ([1]). Pactul creează un cadru juridic care echilibrează solidaritatea și responsabilitatea între statele membre, urmând o abordare cuprinzătoare privind gestionarea migrației în mod eficace și echitabil. Instrumentele juridice care constituie pactul au intrat în vigoare la 11 iunie 2024 și se vor aplica de la jumătatea anului 2026.

Punerea în aplicare a pactului este un proces complex care implică mai mulți actori. Activitatea de transpunere a setului amplu și complex de acte legislative într-o realitate operațională este în desfășurare. Pregătirea UE și a sistemelor naționale până în iunie 2026 este un efort comun care necesită o colaborare strânsă între statele membre, Comisie și agențiile UE.

În iunie 2024, Comisia a adoptat Planul comun de punere în aplicare a Pactului privind migrația și azilul ([2]), care stabilește principalele sarcini și obiective intermediare pentru această perioadă de tranziție. De atunci, Comisia a coordonat punerea în aplicare a pactului la nivelul UE și a sprijinit în permanență statele membre în eforturile depuse la nivel național, împreună cu agențiile UE. Comisia pune la dispoziție fonduri suplimentare în valoare de 3 miliarde EUR pentru a sprijini eforturile statelor membre de punere în aplicare a pactului și de găzduire a persoanelor strămutate din Ucraina. În prezent, Comisia colaborează cu statele membre pentru a finaliza, până la sfârșitul anului, procedurile necesare pentru finanțarea obiectivelor prezentate în planurile lor naționale de punere în aplicare.

La jumătatea perioadei de tranziție, s-au înregistrat progrese semnificative atât la nivel național, cât și la nivelul UE. Sunt necesare însă eforturi suplimentare pentru a asigura aplicarea deplină și la timp a noilor norme. Unele dintre aceste provocări sunt legate de deficiențele actuale. Altele sunt legate de pregătirea terenului pentru aplicarea noilor norme prevăzute de pact, în special operaționalizarea versiunii actualizate a Eurodac, punerea în aplicare a procedurii de screening și a procedurii la frontieră obligatorii, precum și de noile garanții privind drepturile fundamentale. Provocările rămase trebuie să fie abordate în timp util pentru o punere în aplicare deplină a pactului.

Comisia invită statele membre să își continue și, dacă este necesar, să își intensifice eforturile pentru a asigura punerea în aplicare cu succes a pactului. Deși se înregistrează progrese la nivel tehnic, un angajament politic susținut și asumarea responsabilității la nivel național rămân esențiale pentru o abordare eficace a provocărilor identificate. Este necesar să se realizeze cât mai multe progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a pactului înainte de începerea ciclului anual de solidaritate. În special, este esențial să nu existe deficiențe majore în aplicarea normelor actuale, deoarece acest lucru poate avea un impact asupra evaluării generale a presiunii migratorii și a accesului la rezerva de solidaritate. Împreună cu agențiile UE, Comisia va continua să colaboreze cu statele membre și să le ofere sprijin, inclusiv prin finanțare, cu un accent puternic pe măsurile luate pentru depășirea provocărilor identificate.

([1]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Planul comun de punere în aplicare a Pactului privind migrația și azilul, COM(2024) 251 final, (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52024DC0251).

Pentru a se adapta și a răspunde naturii dinamice a migrației, pactul trebuie să fie completat și de alte eforturi în domeniile care nu sunt acoperite de noul cadru legislativ. Consolidarea cooperării globale în materie de migrație este deosebit de importantă pentru punerea în aplicare cu succes și durabilă a pactului. UE a investit în parteneriate cuprinzătoare cu țări terțe, care au contribuit la reducerea numărului de sosiri ilegale în UE. Potrivit datelor Frontex, la frontiera externă a UE au fost înregistrate 240 000 de sosiri ilegale în 2024, o scădere de 37 % față de 2023 ([3]). Uniunea trebuie să continue să încheie și să extindă astfel de parteneriate cu țări terțe într-un mod reciproc avantajos pentru a reduce sosirile ilegale, pentru a extinde Alianța mondială pentru combaterea introducerii ilegale de migranți, pentru a consolida cooperarea în materie de returnare și readmisie, pentru a promova mobilitatea talentelor prin parteneriate pentru atragerea de talente și pentru a oferi protecție refugiaților strămutați în țări din afara UE, inclusiv prin relocare și admisie umanitară. Abordarea de tip „Echipa Europa” ([4]) s-a dovedit a fi o metodă eficientă de negociere cu țările terțe relevante pentru crearea de parteneriate noi sau recalibrarea celor existente.

Prin prezenta comunicare, Comisia informează Parlamentul European și Consiliul cu privire la punerea în aplicare a pactului, în conformitate cu articolul 84 din Regulamentul privind gestionarea azilului și migrației ([5]). Pe baza acțiunilor-cheie din Planul comun de punere în aplicare din iunie 2024 și în perspectiva lansării primului ciclu anual de solidaritate în octombrie 2025, prezenta comunicare prezintă situația actuală a progreselor înregistrate la nivelul UE și la nivel național în ceea ce privește punerea în aplicare a pactului și oferă o imagine de ansamblu a stadiului punerii în aplicare în legătură cu fiecare dintre cele zece elemente constitutive. Ca etapă următoare, Raportul anual privind migrația și azilul din octombrie 2025 va include o situație actualizată a punerii în aplicare a pactului. Ulterior, Comisia va prezenta, până la sfârșitul acestui an, o strategie europeană de gestionare a azilului și migrației pe termen lung pentru a sprijini o abordare integrată și coordonată a punerii în aplicare a pactului, atât la nivelul UE, cât și la nivel național.

([3]) Frontex, Monitorizarea și analiza riscurilor: https://www.frontex.europa.eu/what-we-do/monitoring-and-risk-analysis/migratory-map/.

([4]) Echipa Europa: inițiative: https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/team-europe-initiatives_ro.

([5]) Regulamentul (UE) 2024/1351 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind gestionarea azilului și migrației, de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1147 și (UE) 2021/1060 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 604/2013, COM(2020) 758 final https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1351.

Figura 1: Calendarul perioadei de tranziție

2. PUNEREA ÎN APLICARE LA NIVELUL UE

În conformitate cu Planul comun de punere în aplicare, Comisia și agențiile UE, în coordonare cu statele membre, au depus eforturi pentru a se asigura că obiectivele legale intermediare sunt îndeplinite și că planificarea operațională pentru punerea în aplicare este coordonată, actualizată, după caz, și transpusă permanent în practica operațională. În paralel, Comisia și agențiile UE au oferit sprijin personalizat tuturor statelor membre prin asistența bilaterală directă acordată acestora.

La nivelul UE, Comisia continuă, de asemenea, să depună eforturi pentru a completa cadrul legislativ al pactului. În martie 2025, Comisia a prezentat o nouă propunere legislativă de regulament de instituire a unui sistem european comun pentru returnare (6). După caz, Comisia a prezentat, de asemenea, din timp și a propus devansarea unora dintre noile dispoziții ale pactului. Comisia a propus întocmirea unei liste a țărilor de origine sigure la nivelul Uniunii Europene (7), precum și o revizuire a normelor privind aplicarea conceptului de „țară terță sigură” (8), îndeplinind cerința prevăzută de pact de a revizui aplicarea conceptului până în iunie 2025. În cele din urmă, Comisia a propus anticiparea a două elemente-cheie ale Regulamentului privind procedura de azil, cu scopul de a sprijini statele membre în prelucrarea mai rapidă și mai eficientă a cererilor de azil ale solicitanților care sunt susceptibile de a fi nefondate. Acestea includ dispozițiile pactului referitoare la solicitanții care provin din țări terțe cu rate de recunoaștere scăzute și la posibilitatea de a desemna, cu excepții, țări de origine sigure și țări terțe sigure.

(6) Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui sistem comun pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală în Uniune și de abrogare a Directivei 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivei 2001/40/CE a Consiliului și a Deciziei 2004/191/CE a Consiliului, COM(2025) 101 final EUR-Lex - 52025PC0101 - RO - EUR-Lex.

(7) Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2024/1348 în ceea ce privește întocmirea unei liste a țărilor de origine sigure la nivelul Uniunii, COM(2025) 186 final EUR-Lex - 52025PC0186 - RO - EUR-Lex.

(8) Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2024/1348 în ceea ce privește aplicarea conceptului de „țară terță sigură”, COM(2025) 259 final EUR-Lex - 52025PC0259 - RO - EUR-Lex.

2.1 Coordonare, îndrumare și dialog

Sarcinile și obiectivele intermediare prezentate în Planul comun de punere în aplicare în ceea ce privește punerea în aplicare la nivelul UE până în iunie 2025 au fost îndeplinite. Comisia a instituit o platformă de punere în aplicare a pactului pentru a oferi orientări, care s-a reunit pentru prima dată în ianuarie 2025 pentru a discuta planificarea la nivel național și programarea strategică a sprijinului financiar specific din partea UE. Comitetul strategic pentru imigrație, frontiere și azil (CSIFA) oferă, de asemenea, orientări prin discuții periodice privind punerea în aplicare a pactului.

Schimburi periodice cu Parlamentul European au loc în cadrul Grupului de lucru pentru azil – Punerea în aplicare a pactului/Sistemul european comun de azil al Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne.

Lucrările tehnice se desfășoară rapid, cu sprijinul comitetelor de contact și al reuniunilor grupurilor de experți, pentru a asigura interpretarea comună și clarificarea dispozițiilor legale. Acest lucru a permis pregătirea în timp util a actelor de punere în aplicare necesare ([9]) și schimbul de bune practici pentru toate componentele pactului. Rețelele agențiilor au contribuit, de asemenea, la identificarea provocărilor și soluțiilor operaționale comune, inclusiv prin elaborarea de modele și de documente de orientare. Pentru a evita suprapunerile și a promova simplificarea, precum și pentru crearea de sinergii, Comisia a organizat, de asemenea, diverse sesiuni comune ale comitetelor și grupurilor de experți, acoperind diferite elemente ale pactului în paralel cu reuniunile rețelelor agențiilor.

Sprijinul bilateral direct acordat de Comisie statelor membre continuă să reprezinte un aspect central al activității comune pentru toate elementele Planului comun de punere în aplicare. Această abordare asigură sprijin adecvat scopului urmărit, adaptat la circumstanțele naționale și la diferitele mecanisme instituționale ale fiecărui stat membru. Comisia a creat echipe dedicate pentru fiecare țară și legături la nivel de înalți funcționari pentru a interacționa cu fiecare stat membru.

Aceste echipe ale serviciilor Comisiei au colaborat bilateral cu autoritățile statelor membre și au furnizat o analiză subiacentă a sistemelor statelor membre și a provocărilor aferente, care a fost inclusă în planurile naționale de punere în aplicare. În prezent, lucrările se axează pe implementarea și operaționalizarea planurilor naționale de punere în aplicare. Statele membre depun eforturi, cu sprijinul Comisiei, pentru a asigura o finanțare suficientă din fondurile UE și bugetele naționale pentru îndeplinirea obiectivelor din fiecare plan.

În plus, prin intermediul unei cereri de propuneri specifice lansate în 2024, nouă state membre au recurs la sprijinul furnizat prin intermediul Instrumentului de sprijin tehnic (IST) pentru pregătirea planurilor lor naționale de punere în aplicare ([9]). În prezent, Comisia sprijină zece state membre prin intermediul IST pentru punerea în aplicare a pactului. În plus, statele membre beneficiază de pe urma învățării reciproce și a schimburilor de bune practici instituite în contextul IST. Pentru a promova o abordare multiparticipativă, Comisia a organizat reuniuni specifice de informare și consultare cu părțile interesate, cum ar fi partenerii sociali și economici, organizațiile internaționale și ale societății civile, în special organizațiile conduse de migranți[10].

([9]) Diferitele acte de punere în aplicare a instrumentelor juridice care constituie pactul sunt enumerate în anexa la Planul comun de punere în aplicare: EUR-Lex - 52024DC0251 - RO - EUR-Lex.

([10]) Comisia Europeană și ONG-urile discută despre punerea în aplicare a Pactului privind migrația:https://home affairs.ec.europa.eu/news/european-commission-and-ngos-discuss-implementation-migration-pact-2024-05-27_en.

2.2 Activitatea agențiilor UE

Activitatea legată de punerea în aplicare a pactului desfășurată de agențiile UE, în special de Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA), Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) și eu-LISA, înregistrează progrese.

EUAA facilitează tranziția statelor membre către noul cadru juridic care decurge din pact și a sprijinit Comisia în elaborarea Planului comun de punere în aplicare. În cadrul rețelelor sale naționale de experți, EUAA și-a actualizat produsele și orientările și a elaborat altele noi atunci când acest lucru este prevăzut de pact sau este necesar. EUAA actualizează în prezent modulele de formare din programa europeană în domeniul azilului și revizuiește standardele operaționale și indicatorii relevanți (detalii suplimentare sunt furnizate în secțiunea 3 din cadrul fiecărui element constitutiv).

În plus, în 2025 vor avea loc două exerciții pilot de monitorizare (în Estonia și Țările de Jos) pentru a pregăti implementarea deplină a programului multianual de monitorizare al EUAA începând cu 2026. În cadrul programului, toate statele membre vor fi monitorizate în ceea ce privește punerea în aplicare tehnică și operațională a pactului în cadrul unui ciclu de 5 ani. Rezultatele monitorizării vor sprijini, de asemenea, evaluarea de către Comisie a gradului de pregătire a sistemelor naționale de azil și de primire.

Frontex continuă să ofere sprijin în domeniile care intră sub incidența mandatului său, oferind orientări și instrumente practice, precum și sprijin operațional la cerere, în special în ceea ce privește planificarea și punerea în aplicare a unor noi procese la frontieră. Diferitele elemente legate de punerea în aplicare a pactului sunt discutate în cadrul grupurilor de lucru și al rețelelor Frontex, precum și în cadrul reuniunilor *ad-hoc* dedicate cu statele membre. În plus, Frontex oferă sprijin statelor membre în toate etapele procesului de returnare, în strânsă cooperare cu coordonatorul UE pentru returnare. Frontex cooperează, de asemenea, cu statele membre la elaborarea de evaluări ale riscurilor și contribuie la realizarea unor controale de calitate la frontieră. Evaluarea anuală a vulnerabilității efectuată de Frontex, care analizează capacitatea și gradul de pregătire al fiecărui stat membru al UE și al țărilor asociate spațiului Schengen de a răspunde provocărilor de la frontierele sale externe, va facilita tranziția către noul cadru juridic.

eu-LISA joacă un rol esențial în punerea în aplicare a pactului, în special pentru a îmbunătăți în continuare gestionarea eficace a frontierelor externe ale Uniunii, în stabilirea unor norme uniforme de control și în înregistrarea corespunzătoare a migranților ilegali și a solicitanților de azil care intră în UE. Eficiența noilor norme ale pactului depinde de disponibilitatea și funcționarea efectivă a noului sistem Eurodac până la 12 iunie 2026. eu-LISA sprijină în permanență statele membre în această sarcină dificilă (detalii suplimentare sunt furnizate în secțiunea 3.1).

Pentru a crea sinergii între activitatea Comisiei și cea a agențiilor UE, Comisia ar trebui să elaboreze orientări juridice orizontale, în timp ce agențiile UE ar trebui să se concentreze în primul rând pe acordarea de sprijin și elaborarea de orientări operaționale specifice. Comisia și agențiile vor continua să colaboreze pentru a atinge un nivel înalt de eficiență și pentru a reduce presiunea asupra statelor membre, în conformitate cu obiectivul general de simplificare al Comisiei.

2.3 Sprijinul financiar

UE pune la dispoziția statelor membre o sumă suplimentară de 3 miliarde EUR pentru sprijinirea punerii în aplicare a pactului și pentru găzduirea persoanelor strămutate din Ucraina. Aceasta reprezintă o creștere suplimentară de 1 miliard EUR în comparație cu sumele anunțate în Planul comun de punere în aplicare. În plus, statele membre eligibile pot

utiliza și cele peste 1,6 miliarde EUR disponibile în cadrul evaluării la jumătatea perioadei a fondurilor pentru afaceri interne[11].

Statele membre ar trebui să utilizeze aceste fonduri suplimentare în mod strategic pentru a înregistra progrese cât mai mari în ceea ce privește punerea în aplicare, acordând prioritate abordării celor mai importante provocări identificate în planul lor național de punere în aplicare și în dialog cu Comisia. Comisia a sprijinit statele membre în identificarea priorităților acestora, iar programarea acestei finanțări suplimentare ar trebui să corespundă planurilor naționale de punere în aplicare ale statelor membre. Deși sumele suplimentare sunt semnificative, având în vedere amploarea reformelor prevăzute de pact, statele membre trebuie să găsească și alte surse de finanțare relevante la nivel național și la nivelul UE (de exemplu, politica de coeziune) pentru a răspunde tuturor nevoilor lor. Este esențial ca modificările necesare ale programelor statelor membre să fie finalizate cel târziu până la sfârșitul anului și ca procedurile de achiziții publice să fie lansate și finalizate în timp util. Majoritatea statelor membre sunt pe cale să atingă acest obiectiv, în unele state membre ([12]) fiind necesare eforturi suplimentare în acest sens, și identifică alte surse de finanțare relevante la nivel național, precum și alte fonduri la nivelul UE, cum ar fi cele din cadrul politicii de coeziune, urmărind în același timp obținerea mai multor sinergii și complementarități.

3. PLANURILE NAȚIONALE DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI OPERAȚIONALIZAREA ELEMENTELOR CONSTITUTIVE

3.1 Prezentare generală a planurilor naționale de punere în aplicare și coordonare

Planul comun de punere în aplicare a stabilit obiectivul comun de a dispune de sisteme bine pregătite până la sfârșitul perioadei de tranziție. Pentru a se asigura că sistemele sunt bine pregătite, statele membre trebuie să pună în aplicare noile norme ale pactului și să abordeze provocările existente în ceea ce privește capacitatea operațională, legislația și practicile lor naționale.

Tuturor statelor membre li s-a solicitat să elaboreze planuri naționale de punere în aplicare, cu acțiuni și termene clare, inclusiv în ceea ce privește achizițiile publice, formarea și nevoile de recrutare. Până în prezent, 26 de state membre au colaborat periodic cu Comisia în ceea ce privește punerea în aplicare a pactului, iar 25 de state membre și-au prezentat planurile naționale de punere în aplicare ([13]). Cele patru țări asociate spațiului Schengen și-au prezentat, de asemenea, planurile naționale de punere în aplicare, care acoperă elementele pactului la care participă.

Toate planurile naționale de punere în aplicare se bazează pe modelul furnizat de Comisie și, prin urmare, reflectă structura elementelor constitutive din Planul comun de punere în aplicare. Aproximativ o treime din planuri au fost, de asemenea, puse la dispoziția publicului ([14]).

Comisia a sprijinit statele membre în evaluarea sistemelor lor actuale pentru a contribui la stabilirea punctelor de referință pentru planificare și a furnizat unele recomandări, care se reflectă în marea majoritate a planurilor naționale de punere în aplicare. În termeni generali, nivelul de detaliere al planurilor naționale de punere în aplicare variază de la un stat membru la altul și, în cadrul planului național de punere în aplicare al unui anumit stat membru, în

([11]) Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI) și Fondul de management integrat al frontierelor (IMFV).

([12]) La 6 iunie existau întârzieri îngrijorătoare, din motive diferite, în: Belgia, Grecia, Letonia, Malta, Polonia, Spania.

([13]) Ungaria a comunicat Comisiei că nu intenționează să elaboreze un plan național de punere în aplicare. Polonia și-a prezentat poziția cu privire la punerea în aplicare a pactului. Și Irlanda a prezentat un plan național de punere în aplicare, deoarece și-a anunțat participarea la Pactul UE privind migrația și azilul.

([14]) Austria; Bulgaria; Cehia; Germania; Lituania; Luxemburg; Țările de Jos; Slovacia; Slovenia; Suedia (la cerere).

funcție de domeniul de politică sau de elementul constitutiv. După caz, acest lucru poate indica faptul că evaluările și revizuirile erau în desfășurare la momentul prezentării sau că erau necesare mai puține eforturi în ceea ce privește anumite domenii sau elemente constitutive. Majoritatea statelor membre trebuie încă să definească obiective intermediare și ținte concrete pentru a urmări și a monitoriza punerea în aplicare, o acțiune utilă pentru identificarea și remedierea întârzierilor critice.

Punerea în aplicare a pactului nu este un proces punctual, ci unul dinamic. De la prezentarea inițială a planurilor naționale de punere în aplicare, unele state membre au actualizat și au revizuit diverse elemente ale acestora ([15]), reflectând eforturile considerabile în curs. Elementele legislative sunt abordate în toate planurile naționale de punere în aplicare, deși cu niveluri diferite de detaliere. Activitatea legată de modificările legislative necesare a început în toate statele membre. Cel puțin trei state membre au finalizat deja elaborarea legislației naționale relevante și se pregătesc pentru adoptarea acesteia ([16]). Se preconizează că un număr mare de alte state membre vor finaliza procesul în acest an. În alte state membre este necesară însă accelerarea acestui proces.

Statele membre au instituit mecanisme de planificare și coordonare pentru a obține rezultate la nivel operațional, pe care ar trebui să le utilizeze acum pentru punerea în aplicare eficace a pactului. Pregătirea planurilor naționale de punere în aplicare a contribuit la identificarea problemelor de coordonare la nivel național. În timp ce multe state membre consolidează procesul integrat de elaborare a politicilor prin acorduri interministeriale, în altele este nevoie de o coordonare mai strânsă între domeniile de politică și nivelurile de guvernare. Deși ministerele migrației sau de interne au rolul principal, implicarea altor ministere, a sistemului judiciar și a autorităților locale este esențială. Comisia salută și face apel în continuare la o bună coordonare cu toate părțile interesate și la implicarea autorităților locale și regionale, precum și a societății civile, pentru a atinge un nivel ridicat de eficiență în punerea în aplicare a pactului. În acest scop, pe baza sistemului simplificat instituit de pact (de exemplu, proceduri de transfer, legături mai strânse între azil și returnare, o mai bună utilizare a bazelor de date), Comisia va continua să exploreze modalități de a simplifica și mai mult activitatea aferentă și de a reduce sarcina administrativă globală în conformitate cu obiectivele sale de simplificare. Viitoarea strategie europeană de gestionare a azilului și migrației pe termen lung va reprezenta o oportunitate de a aborda în continuare un proces integrat și simplificat de elaborare a politicilor.

Comisia continuă să poarte un dialog strâns cu toate statele membre și să le ofere sprijin în ceea ce privește aspectele operaționale și de planificare. De asemenea, Comisia este în strânsă legătură cu statele membre care nu au prezentat un plan național de punere în aplicare și îndeamnă toate statele membre să finalizeze acest proces cât mai curând posibil.

3.2 Elementul constitutiv 1 - Eurodac

Dezvoltarea și punerea în funcțiune rapidă a sistemului Eurodac reformat reprezintă o condiție prealabilă esențială pentru punerea în aplicare adecvată a tuturor elementelor pactului. Reforma Eurodac este o responsabilitate comună a Comisiei, a eu-LISA și a statelor membre, până în prezent înregistrându-se progrese semnificative în acest sens. Pregătirea instrumentelor fără caracter legislativ necesare pentru punerea în aplicare este în grafic, la fel și dezvoltarea de către eu-LISA a noului sistem Eurodac, bazându-se parțial pe componentele cadrului de interoperabilitate care vor fi utilizate de sistem.

([15]) De exemplu, Grecia, Spania și Belgia.
([16]) Cehia, Estonia, Țările de Jos.

Având în vedere calendarul strâns de punere în aplicare a sistemului Eurodac, Comisia, eu-LISA și statele membre au identificat un set de măsuri pentru a reduce întârzierile. Acestea au fost instituite în principal de eu-LISA pentru a veni în sprijinul statelor membre. O astfel de măsură este implementarea în două etape a funcționalităților Eurodac (iunie și decembrie 2026), acordându-se prioritate implementării în iunie 2026 a funcționalităților identificate ca fiind critice. O altă măsură este dezvoltarea de către eu-LISA a unei soluții centralizate, o interfață web pentru utilizatori. Această soluție centralizată ar trebui utilizată de către statele membre care, din diverse motive, cum ar fi lipsa resurselor, nu sunt pregătite să realizeze o integrare deplină de la sistem la sistem până în iunie 2026.

În plus, eu-LISA a ales să adopte o abordare flexibilă în ceea ce privește punerea în aplicare a sistemului Eurodac, care a permis agenției să partajeze documentele tehnice necesare în mai multe etape. Prin urmare, documentele-cheie au putut fi partajate din timp cu statele membre, facilitând colectarea și utilizarea expertizei existente în toate statele membre. Astfel, prima versiune a documentului de control al interfeței (DCI) a fost furnizată în octombrie 2024, urmată de versiunea finală a DCI în decembrie 2024, astfel cum se prevede în regulament. Aceeași abordare flexibilă a fost adoptată și în ceea ce privește testarea. A fost inițiată deja testarea voluntară a conectivității de bază între statele membre și eu-LISA, mai multe state membre finalizând-o deja cu succes.

La nivel național, atunci când își construiesc sistemul, statele membre pot alege să utilizeze soluția centralizată furnizată de eu-LISA, să construiască un sistem național care integrează pe deplin Eurodac sau o combinație între cele două (și anume mai întâi soluția centralizată și apoi integrarea de la sistem la sistem). Datorită abordării flexibile adoptate de eu-LISA, menționate mai sus, statele membre au putut iniția relativ devreme dezvoltarea sistemului la nivel național. Reuniunile periodice organizate de eu-LISA (Forumul de gestionare a proiectelor, grupul consultativ) permit statelor membre să raporteze periodic cu privire la stadiul punerii în aplicare la nivel național și să semnaleze orice provocări care ar putea avea repercusiuni asupra întregului proiect la nivelul UE. Până în prezent, aceste schimburi au indicat faptul că, în pofida progreselor semnificative, unele state membre se confruntă cu provocări. Printre acestea se numără stabilirea autorității naționale responsabile de punerea în aplicare a sistemului sau a autorității care găzduiește punctul național de acces, dificultățile din cadrul procedurilor de achiziții publice, resursele limitate (umane sau financiare) sau cererile continue de furnizare a documentației tehnice ([17]).

În ceea ce o privește, Comisia participă la toate reuniunile organizate de eu-LISA în cadrul cărora statele membre raportează cu privire la stadiul punerii în aplicare și sunt monitorizate și discutate cele mai recente evoluții și potențialele provocări. În martie 2025, Comisia a trimis o scrisoare tuturor statelor membre, în care a evidențiat progresele înregistrate până la momentul respectiv și a reiterat importanța punerii în aplicare la timp a Eurodac, atât la nivel central, cât și la nivelul statelor membre. De asemenea, Comisia a organizat reuniuni bilaterale cu statele membre care se confruntă cu provocări deosebite. Actele necesare pentru funcționarea sistemului (referitoare la conținutul statisticilor bazate pe date din mai multe sisteme și la interoperabilitate) sunt în curs de elaborare.

Principalele provocări și etapele următoare

eu-LISA ar trebui să continue să colaboreze îndeaproape cu statele membre și cu Comisia. Principalele elemente ale DCI ar trebui să fie considerate în prezent suficient de stabile pentru a permite statelor membre să lanseze proceduri de achiziții publice, dacă este necesar. În

([17]) În cursul reuniunii grupului consultativ din 15-16 mai, următoarele state membre s-au declarat expuse riscului sau au fost considerate astfel din cauza lipsei de raportare: Danemarca, Finlanda, Germania, Cipru, Grecia.

această etapă nu ar mai trebui inclusă nicio altă modificare majoră; orice modificări ulterioare aduse documentului ar trebui să includă doar ajustări minore care decurg din DCI referitor la interoperabilitate, greșeli ortografice sau adaptări în urma testării. Cu toate acestea, stabilizarea în acest punct a DCI nu împiedică realizarea în timp a unor îmbunătățiri suplimentare ale sistemului. Statele membre care preferă o integrare deplină de la sistem la sistem nu ar trebui să excludă complet posibilitatea de a se baza pe soluția centralizată dezvoltată de eu-LISA ca rezervă, în cazul unor întârzieri în procesul de integrare.

În următoarele luni, raportarea lunară periodică va fi importantă pentru a evalua stadiul general al punerii în aplicare și a permite Comisiei și eu-LISA să ofere sprijin suplimentar, dacă este necesar. Statele membre ar trebui să utilizeze pe deplin Forumul de gestionare a proiectelor Eurodac și să informeze în mod proactiv Comisia în cazul unor dificultăți majore.

În ceea ce privește aspectele practice, procesele de achiziții publice trebuie finalizate cât mai curând posibil, trebuie instituite planuri de formare și procese de recrutare și trebuie efectuate testele operaționale obligatorii necesare. Este important să se respecte calendarul de punere în aplicare convenit și să se acorde o atenție deosebită dezvoltării, testării și pregătirii operaționale la nivel național.

3.3 Elementul constitutiv 2 – Un nou sistem de gestionare a migrației la frontierele externe ale UE

Pregătirile pentru punerea în aplicare a noii proceduri la frontieră obligatorii sunt în curs. În august 2024, Comisia a adoptat actul de punere în aplicare care stabilește capacitatea adecvată a fiecărui stat membru și numărul maxim de cereri de protecție internațională dincolo de care statele membre nu vor fi obligate să aplice procedura la frontieră („plafonul anual”) ([18]).

Comisia lucrează la un document de orientare privind procedura de screening, un document evolutiv care va aborda procedura de screening la frontierele externe și pe teritoriul statelor membre și care va include, de asemenea, considerații importante pentru statele membre afectate de deplasările secundare.

Pentru a contribui la asigurarea coerenței politicilor, procedura de screening a fost inclusă și în orientările strategice ale ciclului multianual de politică strategică pentru gestionarea europeană integrată a frontierelor (GEIF) ([19]). Frontex este în grafic în ceea ce privește dezvoltarea, în cooperare cu EUAA și cu Comisia, a „setului său de instrumente privind procedura de screening”, care include instrumente practice pentru efectuarea controalelor și verificărilor legate de screening. Testarea operațională a acestor instrumente este programată să înceapă în septembrie 2025.

Comisia și EUAA au elaborat o serie de instrumente direct relevante pentru instituirea noii proceduri la frontieră obligatorii. Printre acestea se numără modele ipotetice de capacitate adecvată, inclusiv posibilitatea de a dispune de „centre multifuncționale” care combină procedura de screening cu procedurile de azil și de returnare la frontieră. Aceste modele includ cerințe orientative în materie de personal și de primire pentru procedura de screening și procedurile la frontieră, pentru a sprijini planificarea la nivel național și stabilirea obiectivelor de atins. EUAA a elaborat un proiect referitor la centrele multifuncționale, care prevede desfășurarea mai multor etape ale procesului într-un singur loc (de exemplu, screening, înregistrare, proceduri la frontieră) pentru a ajuta statele membre în proiectarea acestor centre.

([18]) Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2150 a Comisiei din 5 august 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2024/1348 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește capacitatea adecvată a statelor membre și numărul maxim de cereri care trebuie examinate anual de către un stat membru în cadrul procedurii la frontieră, JO L, 2024/2150, 9.8.2024 http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/2150/oj.

([19]) În noiembrie 2024, Frontex a actualizat anexa la Strategia tehnică și operațională pentru gestionarea europeană integrată a frontierelor pentru a include procedura de screening.

În cooperare cu Frontex, EUAA a emis, de asemenea, noile orientări privind alternativele la măsura luării în custodie publică[10] care ar putea fi utilizate în contextul procedurii la frontieră. De asemenea, Comisia este în curs de elaborare a unui document de orientare privind procedura de azil și de returnare la frontieră.

La nivel național, unele state membre dispun deja de centrele de primire și de resursele umane necesare pentru îndeplinirea cerințelor privind capacitatea adecvată stabilită în cazul acestora. Altele au planuri concrete cu privire la modalitățile de îndeplinire a acestui obiectiv, inclusiv prin alocarea de fonduri pentru infrastructura și personalul necesare ([20]), precum și planuri pentru construirea, renovarea sau utilizarea într-un alt scop a centrelor multifuncționale. Exercițiul de modelare a procedurii de screening efectuat de România în 2024 a fost util pentru testarea operațiunilor de screening și pentru schimbul de experiență cu alte state membre.

Principalele provocări și etapele următoare

Statele membre trebuie să notifice locațiile desemnate pentru procedura la frontieră până în aprilie 2026. Până în prezent, niciun stat membru nu a făcut acest lucru. Statele membre riscă să se confrunte cu întârzieri în ceea ce privește asigurarea capacității pentru procedura de screening și procedura la frontieră obligatorie dacă nu desemnează în curând locațiile finale și dacă nu inițiază și finalizează planificarea financiară și procesele de achiziții publice aferente ([21]). Programarea în curs a finanțării suplimentare din partea UE poate sprijini statele membre în realizarea acestei sarcini importante. Comisia va rămâne în contact cu statele membre pentru a înregistra progrese cu privire la aceste aspecte, în special având în vedere că, în prezent, Comisia nu poate evalua pe deplin progresele înregistrate de statele membre și eventualele riscuri cu care se pot confrunta acestea.

Punerea în aplicare a procedurii la frontieră obligatorii trebuie să fie însoțită de un mecanism independent de monitorizare a drepturilor fundamentale (a se vedea secțiunea 3.10) și să se bazeze pe o cooperare eficace cu sistemul judiciar pentru a respecta termenele și a ține seama de modificările procedurale introduse de pact. Statele membre au identificat cooperarea cu sistemul judiciar ca fiind un element important al procesului de punere în aplicare. Aceasta presupune luarea în considerare a nevoilor suplimentare ale sistemului judiciar, asigurarea independenței sistemului judiciar și îndeplinirea cerințelor stabilite de dreptul UE pentru instanțe.

Statele membre trebuie să asigure implicarea în timp util a diferitelor părți interesate și alocarea de fonduri suficiente pentru toate elementele ce țin de capacitatea adecvată. În ceea ce privește introducerea treptată a procedurii de screening, există unele provocări legate de desemnarea unui număr suficient de centre și de resurse umane, materiale și tehnice pentru a face față vârfurilor de fluxuri migratorii, precum și pentru a oferi mecanisme și instrumente juridice eficace pentru a preveni sustragerea. De asemenea, trebuie depuse eforturi pentru a asigura suficient personal calificat și personal medical pentru desfășurarea procedurii de screening, precum și infrastructura tehnică necesară pentru consultarea rapidă a bazelor de date relevante de la nivelul UE și de la nivel național, atât la frontierele desemnate, cât și pe teritoriul statelor membre.

3.4 Elementul constitutiv 3 - Regândirea sistemului de primire

Aproape toate statele membre pun în aplicare reforme administrative și organizaționale ca răspuns la modificările introduse de pact.

([20]) Statele membre care și-au îndeplinit deja cerințele în materie de capacitate adecvată sau înregistrează progrese în direcția îndeplinirii acestora la timp: Belgia, Finlanda, Luxemburg, Cehia, Franța, Malta, Țările de Jos, România.

([21]) Printre țările unde există preocupări cu privire la îndeplinirea la timp a cerințelor privind capacitatea adecvată, având în vedere durata procedurilor de achiziții publice, se numără: Italia, Germania. Preocupări mai mari: Estonia și Grecia.

Acest proces implică modificări ale sistemelor de gestionare a cazurilor și ale infrastructurii informatice ale acestora ([22]), inclusiv cu sprijin din partea IST, precum și investiții în infrastructură, fie pentru renovare, fie pentru crearea de noi structuri. Aproape jumătate din statele membre planifică înființarea de noi centre de primire de diferite tipuri și pentru grupuri diferite de rezidenți ([23]). În plus, statele membre revizuiesc fluxurile de lucru operaționale și instituie noi acorduri de cooperare interinstituțională cu furnizorii de servicii și cu partenerii, de exemplu în ceea ce privește procedurile de achiziții publice, asistența medicală, asistența care urmează să fie acordată minorilor neînsoțiți sau piața forței de muncă.

Statele membre explorează, de asemenea, modalități de consolidare a autonomiei solicitanților care renunță în mod voluntar la soluțiile de cazare sponsorizate de stat și de sprijinire a acestora ([24]). Unele state membre se concentrează asupra măsurilor de integrare timpurie, inclusiv asupra cursurilor de limbi străine, în conformitate cu noile cerințe ale Directivei privind condițiile de primire ([25]). Alte state membre au identificat acțiuni de consolidare a asistenței medicale și a sprijinului psihosocial ([26]).

În plus, statele membre sunt în curs de transpunere în legislația lor națională a Directivei privind condițiile de primire și a noilor instrumente de gestionare a primirii prevăzute de aceasta. Eforturile de transpunere ale statelor membre sunt sprijinite de Comisie și de EUAA în cadrul Grupului de experți al Comisiei pentru Directiva privind condițiile de primire și al rețelei EUAA de puncte naționale de contact în materie de primire. În plus, Comisia a elaborat un document explicativ care a fost transmis statelor membre în decembrie 2024 ([27]). În paralel, statele membre dezvoltă metode de monitorizare a prezenței solicitanților, precum și de punere la dispoziție și de aplicare a unor alternative la luarea în custodie publică ([28]).

Principalele provocări și etapele următoare

Toate statele membre trebuie să acorde în continuare atenție transpunerii la timp a Directivei privind condițiile de primire. Asigurarea unei capacități suficiente și a unor condiții adecvate este un element-cheie atunci când se decide dacă un stat membru este bine pregătit.

În mai multe state membre ([29]) persistă provocări legate de capacitatea adecvată a sistemelor naționale de primire. În unele cazuri, acest lucru a fost deja identificat de instanțele competente. Este esențial ca statele membre să răspundă nevoilor reale de primire din prezent, astfel cum se prevede în *acquis-ul* actual, și să mențină o capacitate suficientă în sistemul lor de primire care să asigure un nivel de trai adecvat, dispunând, în același timp, de planuri de urgență bine elaborate și actualizate (pentru mai multe informații privind planificarea pentru situații neprevăzute, a se consulta secțiunea 3.9).

Întrucât Directiva reformată privind condițiile de primire armonizează și mai mult standardele care trebuie furnizate solicitanților, statele membre ar trebui să se abțină de la reducerea sau abaterea de la aceste standarde sau de la reducerea capacității generale a sistemelor lor de primire. În plus, sistemele statelor membre ar trebui să permită o diferențiere clară între un

([22]) Austria, Belgia, Estonia, Finlanda, Franța, Croația, Irlanda, Luxemburg și Portugalia.
([23]) Centre multifuncționale: Cehia și Croația; Locuințe pentru minorii neînsoțiți: Cipru și Italia; Locuințe pentru persoanele vulnerabile: Slovacia; Centre în temeiul Regulamentului Dublin: Belgia; Centre (multifuncționale) la frontieră: Irlanda, Portugalia și Slovacia. Altele se axează pe creșterea capacității generale: Luxemburg și România și centre de luare în custodie publică: Italia.
([24]) De exemplu, Belgia și Estonia.
([25]) Printre acestea se numără Cehia, Cipru, Italia și Franța.
([26]) De exemplu, Cehia, Belgia, Slovenia, Lituania și Letonia.
([27]) De asemenea, EUAA își va publica în lunile următoare ghidul practic privind înființarea și gestionarea unui centru de sosire/primire.
([28]) Exemple în acest sens sunt Cehia, Portugalia și Luxemburg.
([29]) Printre acestea se numără Belgia, Franța, Grecia, Țările de Jos.

„nivel de trai adecvat” și condiții materiale de primire reduse în anumite cazuri ([30]) legate de abuzuri din partea solicitanților, astfel cum se prevede în Directiva privind condițiile de primire. În cazul unor condiții materiale de primire reduse, statele membre ar trebui, cel puțin, să continue să asigure satisfacerea nevoilor de bază, care trebuie definite în sistemele naționale și în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a UE. De asemenea, unele state membre ar trebui să își revizuiască capacitatea de luare în custodie publică și să îmbunătățească semnificativ condițiile generale din centrele de luare în custodie publică de pe teritoriul lor.

În plus, convergența către standarde adecvate de primire a solicitanților de protecție internațională este esențială pentru funcționarea corespunzătoare a pactului, inclusiv pentru prevenirea deplasărilor secundare, pentru transferurile în temeiul normelor privind responsabilitatea și pentru a stabili dacă un stat membru este bine pregătit.

Lacunele rămase legate de colectarea datelor de primire necesare vor trebui eliminate rapid. În plus, în special în ceea ce privește măsurile de integrare timpurie, statele membre ar trebui să se concentreze pe instituirea în timp util și pe revizuirea unor parteneriate adecvate între mai multe părți interesate.

3.5 Elementul constitutiv 4 - Proceduri de azil echitabile, eficiente și convergente

Statele membre se concentrează pe revizuirea legislației naționale în vederea adaptării la noul cadru juridic. Unele state membre se confruntă cu întârzieri semnificative în ceea ce privește cazurile de azil, din cauza unor probleme structurale sau a insuficienței personalului și a infrastructurii, ceea ce duce la perioade lungi de prelucrare. Majoritatea acestor state membre au luat măsuri pentru a aborda întârzierile existente și pentru a reduce durata procedurilor, precum și pentru a evita necesitatea utilizării a două sisteme în paralel pentru o perioadă prea lungă după iunie 2026 - unul reglementat de *acquis-ul* actual și de Directiva privind procedurile de azil și unul bazat pe Regulamentul privind procedura de azil în ceea ce privește cererile depuse începând cu 12 iunie 2026. Mai multe state membre au pus în aplicare planuri de consolidare a capacităților prin creșterea numărului de membri ai personalului permanent ([31]) sau prin crearea de echipe dedicate pentru soluționarea problemei cazurilor restante ([32]). Unele state membre au solicitat în acest sens sprijin suplimentar specific din partea IST sau al EUAA ([33]). Discuțiile purtate în cadrul comitetelor de experți au rolul de a clarifica dispozițiile legale ale noii legislații și contribuie la tranziția lină între cele două sisteme.

Digitalizarea, în special utilizarea sistemelor integrate de gestionare a cazurilor și a notificărilor automate pentru transmiterea eficientă și sigură a informațiilor, este un element important pentru statele membre care își revizuiesc și își simplifică fluxurile de lucru și procedurile standard de operare, în special atunci când sunt implicate autorități diferite. Bulgaria, de exemplu, utilizează sprijinul din partea IST pentru a realiza progrese în ceea ce privește digitalizarea procedurilor de azil.

Principalele provocări și etapele următoare

Este necesară abordarea provocărilor existente în ceea ce privește accesul la procedura de azil, inclusiv întârzierile în ceea ce privește înregistrarea și programările pentru depunerea

([30]) De exemplu, dacă solicitantul se deplasează în mod neautorizat într-un alt stat membru, nu își îndeplinește obligațiile de raportare sau induce în eroare autoritățile.
([31]) Așa cum s-a procedat în Bulgaria.
([32]) Așa cum s-a procedat în Portugalia.
([33]) Belgia și Germania.

cererilor. În efortul lor de consolidare a capacităților, statele membre ar trebui să se asigure că recrutările necesare sunt efectuate la timp și că se asigură o formare adecvată.

Ca parte a exercițiului lor de programare, statele membre ar trebui să colaboreze activ cu sistemul judiciar pentru a verifica și, dacă este necesar, pentru a-și extinde capacitatea de soluționare a căilor de atac. Acest lucru este necesar pentru a reduce timpul de prelucrare a cererilor de protecție internațională și pentru a asigura eficiența globală a sistemului, reducând întârzierile existente și evitând apariția unora noi. La fel ca în cazul autorităților administrative, este extrem de important să se asigure, dacă este necesar, o formare adecvată și în timp util a judecătorilor.

Statele membre trebuie să se asigure că acuzațiile de trimitere înapoi sumară sunt investigate rapid pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale, inclusiv a dreptului de acces la procedurile de azil și a principiului nereturnării. Astfel cum se specifică în Comunicarea Comisiei privind contracararea amenințărilor hibride generate de utilizarea migrației ca armă ([34]), orice măsură luată pentru a aborda utilizarea migrației ca armă la frontierele cu Belarus și Rusia și care restricționează drepturile fundamentale (de exemplu, dreptul la azil) trebuie să fie temporară, proporțională și limitată la ceea ce este strict necesar și să asigure respectarea esenței acestor drepturi.

3.6 Elementul constitutiv 5 – Proceduri de returnare mai eficiente și mai echitabile

Comisia a colaborat îndeaproape cu statele membre, în contextul elaborării planurilor naționale de punere în aplicare, pentru stabilirea unor relații mai strânse între autoritățile din domeniul azilului și al returnării. Până în prezent, 19 state membre emit deja decizii negative în materie de azil și decizii de returnare în același timp, o cerință prevăzută de pact, vizând simplificarea și raționalizarea în continuare a proceselor administrative. În cadrul Rețelei la nivel înalt pentru returnări, au fost organizate ateliere specifice pentru a face schimb de experiență și pentru a identifica cele mai bune practici ([35]). Ateliere similare au fost organizate, de asemenea, cu privire la cererile de azil de ultim moment și la modalitățile de accelerare a procesului de returnare, îmbunătățind coordonarea și reducând intervalul de timp dintre respingerea cererilor de azil și procedurile de returnare.

Totodată, mai multe state membre își modernizează sistemele naționale de gestionare a cazurilor de returnare pentru a permite o monitorizare mai eficientă a returnărilor, pentru integrarea automată cu sistemele informatice mai ample de gestionare a migrației și pentru a asigura o utilizare mai completă și mai eficace a Sistemului de informații Schengen.

Astfel cum s-a prezentat în Raportul din 2025 privind starea spațiului Schengen ([36]), evaluarea tematică Schengen privind eficacitatea sistemului de returnare, efectuată în 2024, a evidențiat atât evoluțiile de pe teren, cât și obstacolele interne persistente care împiedică returnările. Unele state membre au instituit sau au consolidat măsurile de planificare integrată pentru toate autoritățile implicate în procesul de returnare, permițând o coordonare periodică și alocarea mai eficace a resurselor. Cu toate acestea, este nevoie în continuare de o mai bună analiză a riscurilor și de o planificare prospectivă în materie de returnare, care ar sprijini o mai bună pregătire și alocare a resurselor, inclusiv pentru stabilirea sprijinului necesar din partea Frontex. Două state membre ([37]) și-au reevaluat capacitățile de returnare existente, inclusiv

([34]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind contracararea amenințărilor hibride generate de utilizarea migrației ca armă și consolidarea securității la frontierele externe ale UE, COM(2024) 570 final, EUR-Lex - 52024DC0570 - RO - EUR-Lex.

([35]) Țările de Jos și Norvegia.

([36]) Rapoartele Comisiei privind starea spațiului Schengen, Aniversarea a 40 de ani de existență a spațiului Schengen: https://home-affairs.ec.europa.eu/news/commission-reports-state-schengen-celebrating-40-years-2025-04-23_en.

([37]) Belgia și Franța.

capacitatea de a aborda riscul de sustragere, și sunt în curs de consolidare a acestor capacități. În unele state membre ([38]), programele de returnare voluntară au fost consolidate, fapt care poate spori în mod semnificativ eficacitatea generală a returnărilor.

Frontex sprijină în mod activ statele membre în eforturile lor de a pune în aplicare principalele noutăți ale pactului referitoare la returnare. Aceasta include lucrările tehnice în curs pentru a cartografia nevoile statelor membre în vederea planificării sprijinului oferit de agenție. Programul de reintegrare al UE condus de Frontex joacă un rol tot mai important în promovarea mai multor returnări voluntare din UE și este utilizat în prezent în mod activ de aproape toate statele membre.

Propunerea Comisiei din 11 martie 2025 de Regulament de instituire a unui sistem comun pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală în Uniune constituie un element esențial pentru completarea celorlalte propuneri ale pactului, în vederea asigurării unor returnări mai rapide, mai simple și mai eficace, cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale.

Pe baza schimburilor relevante cu statele membre, la sfârșitul anului 2024, Comisia a publicat un document de lucru al serviciilor Comisiei care enumeră modalitățile de prioritizare și de simplificare a returnării resortisanților țărilor terțe considerați o amenințare la adresa securității publice ([39]).

În contextul evaluării anuale a cooperării țărilor terțe în materie de readmisie în temeiul articolului 25a din Codul de vize, Comisia acordă o atenție deosebită relevanței cooperării în materie de readmisie a țărilor terțe ai căror resortisanți ar putea face obiectul procedurii la frontieră.

Principalele provocări și etapele următoare

Comisia consideră că este prioritar ca negocierile în ceea ce privește propunerea de regulament privind returnarea menționată anterior să avanseze și invită Parlamentul European și Consiliul să finalizeze aceste negocieri cât mai curând posibil și, în orice caz, înainte ca pactul să înceapă să se aplice, în iunie 2026.

Statele membre vor trebui să abordeze ineficiențele interne existente, cum ar fi coordonarea limitată între autorități și procedurile excesiv de complexe, pentru a asigura punerea în aplicare cât mai eficace a noilor obligații în temeiul pactului, în special a celor legate de procedura de returnare la frontieră. Eficacitatea generală a sistemului de returnare depinde de disponibilitatea unor resurse adecvate, de instituirea unor procese fără sincope pentru monitorizarea continuă a returnării resortisanților țărilor terțe și de gestionarea returnării ca un proces planificat și previzibil ([40]).

Coordonatorul UE pentru returnare continuă să sprijine statele membre în depășirea acestor provocări. Coordonatorul pentru returnare elaborează în prezent un manual privind fluxurile de lucru eficiente pentru a oferi orientări actorilor implicați în procedura de returnare la frontieră din statele membre și continuă să încurajeze utilizarea semnalării privind returnarea în Sistemul de informații Schengen.

([38]) Austria, Bulgaria, Țările de Jos și Norvegia.

([39]) Document de lucru al serviciilor Comisiei privind returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală care reprezintă o amenințare la adresa securității, 17.12.2024: https://home-affairs.ec.europa.eu/document/1a5b1f9c-af3b-4dc7-a01f-55d64c43b926_en.

([40]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Raportul din 2025 privind starea spațiului Schengen, COM(2025) 185 final EUR-Lex - 52025DC0185 - RO - EUR-Lex.

O acțiune specifică privind pregătirea și planificarea pentru situații neprevăzute în materie de returnare, lansată de coordonatorul UE pentru returnare în martie 2025, urmărește să promoveze bunele practici pe care unele state membre le-au instituit deja și să contribuie la identificarea elementelor-cheie comune ale planificării pentru situații neprevăzute în materie de returnare, pentru a promova o abordare comună coerentă la nivelul UE. Frontex va juca un rol important în punerea în aplicare a acestei acțiuni specifice în materie de returnare.

Frontex va transmite statelor membre un sondaj cuprinzător privind nevoile de sprijin în materie de returnare pe care agenția îl poate acorda în 2026. După reuniunea introductivă din noiembrie 2024, agenția participă la reuniuni bilaterale specifice cu toate statele membre interesate pentru a planifica și a explora mai bine modalitățile de a răspunde nevoilor individuale ale acestora.

3.7 Elementul constitutiv 6 - Punerea în aplicare a normelor în materie de responsabilitate

Punerea în aplicare a normelor existente prevăzute în Regulamentul Dublin și a noilor norme privind distribuirea echitabilă a răspunderii, astfel cum se prevede în Regulamentul privind gestionarea azilului și migrației (AMMR), este deosebit de importantă pentru funcționarea generală a pactului.

În ultimii ani, rata transferurilor efectuate în temeiul Regulamentului Dublin în întreaga Uniune a fost foarte scăzută, afectând în mod semnificativ eficacitatea sistemului. Lucrările tehnice desfășurate de Comisie și la nivel național se axează pe realizarea eficientă a acestor transferuri.

Comisia finalizează actul de punere în aplicare care va abroga actualele norme de punere în aplicare, în vederea adoptării acestuia în iulie 2025 ([41]). Din punct de vedere operațional, acesta va facilita cooperarea și schimbul de informații între statele membre, accelerând și facilitând astfel transferurile. În plus, vor fi prevăzute formulare standard pentru cererile de preluare și notificările de reprimire, pentru transferuri, precum și pentru procedura de transfer și schimbul de informații. Noile norme de punere în aplicare au fost elaborate în strânsă cooperare cu statele membre. După adoptarea acestora, eu-LISA va implementa adaptări tehnice pentru introducerea acestor proceduri în sistemul fiecărui stat membru.

În cursul unui dialog cu statele membre cu privire la evaluarea nevoilor acestora pentru punerea în aplicare a pactului, Comisia a acordat o atenție deosebită nevoii de îmbunătățire a sistemului de distribuire a răspunderii și a funcționării unităților Dublin naționale. Recomandările Comisiei adresate statelor membre s-au axat pe existența unui sistem funcțional de distribuire a răspunderii și pe asigurarea punerii în aplicare eficace a transferurilor între statele membre. Majoritatea statelor membre au pus în aplicare planuri de creștere a personalului, de revizuire a fluxurilor de lucru și/sau de modernizare a infrastructurii existente pentru gestionarea eficace a cazurilor.

În aprilie 2025, EUAA a publicat două modele de formulare de regăsire a membrilor de familie pentru a facilita determinarea responsabilității: unul pentru solicitanții adulți și celălalt pentru minorii neînsoțiți ([42]). Ambele formulare sunt însoțite de un ghid practic privind

([41]) Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 118/2014 al Comisiei din 30 ianuarie 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1560/2003 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 343/2003 al Consiliului de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe, JO L 39, 8.2.2014, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2014/118/oj.

([42]) Articolul 22 alineatul (1) din AMMR.

regăsirea membrilor de familie, atât în statele membre ale UE și în țările asociate spațiului Schengen, cât și în țările terțe ([43]).

Principalele provocări și etapele următoare

Toate statele membre vor trebui să asigure aplicarea noilor norme, inclusiv în ceea ce privește cererile de preluare, notificările de reprimire și transferurile. O creștere a numărului total de transferuri puse în aplicare va contribui la funcționarea eficace a sistemului, descurajând deplasările neautorizate și menținând echilibrul între responsabilitate și solidaritate prevăzut de pact. Întrucât în prezent există condiții pentru realizarea transferurilor către și dinspre toate statele membre ale UE și având în vedere normele aplicabile, ar trebui să aibă loc deja transferuri către toate statele membre. Acest lucru este esențial pentru tranziția efectivă către noile norme în materie de responsabilitate și pentru buna funcționare a ciclului anual de solidaritate.

În plus, punerea în aplicare a noilor norme în materie de responsabilitate este strâns legată de punerea în aplicare efectivă a noului Regulament Eurodac. Pe lângă nivelul de pregătire tehnică, statele membre trebuie să se asigure că autoritățile naționale au acces la toate informațiile relevante pentru determinarea statului membru responsabil și pot accesa sistemul în vederea actualizării datelor cu informații relevante, cum ar fi indicarea statului membru responsabil, în conformitate atât cu AMMR, cât și cu Regulamentul Eurodac.

După adoptarea noilor norme de punere în aplicare, eu-LISA va lua măsuri tehnice pentru a facilita și a accelera comunicarea între statele membre prin intermediul DubliNet.

3.8 Elementul constitutiv 7 – Realizarea activității de solidaritate

Continuă activitatea de pregătire pentru operaționalizarea ciclului anual de solidaritate în octombrie 2025 și pentru instituirea mecanismului permanent de solidaritate și a Forumului la nivel tehnic al UE privind solidaritatea până în iunie 2026. Mecanismul de solidaritate prevăzut de pact permite statelor membre să își aleagă măsurile de solidaritate între transferuri, contribuții financiare și sprijin în natură.

Activitatea desfășurată până în prezent s-a axat pe „Pactul” platformei de solidaritate, care reunește statele membre, Comisia și EUAA. În aprilie 2025 a avut loc o reuniune a „Pactului” platformei de solidaritate, pentru a discuta aspecte-cheie ale operaționalizării mecanismului de solidaritate și pentru a avansa pregătirile pentru instituirea Forumului la nivel tehnic al UE privind solidaritatea. Comisia a prezentat statelor membre proiectul de mandat și regulamentul de procedură pentru Forumul la nivel tehnic al UE privind solidaritatea și a anunțat numirea coordonatorului UE pentru solidaritate ([44]). În cadrul unei reuniuni a Grupului de experți al Comisiei privind AMMR s-a discutat în mod specific despre mecanismul de solidaritate și despre diversele modalități de punere în aplicare a diferitelor măsuri de solidaritate disponibile ([45]). A fost elaborat un mecanism privind contribuțiile financiare, care urmează să fie stabilit în actul de punere în aplicare a AMMR aferent.

Punerea în aplicare a mecanismului de solidaritate necesită transmiterea în timp util de către statele membre a unor date de calitate. Prin urmare, Comisia colaborează îndeaproape cu agențiile UE și cu statele membre în cadrul rețelei aferente Planului de acțiune în vederea

([43]) Ghid practic privind regăsirea membrilor de familie - Partea I: https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-family-tracing-part-i-principles-practices; Ghid practic privind regăsirea membrilor de familie - Partea II: https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-family-tracing-part-ii-tracing-AMMR.

([44]) Un coordonator al UE pentru solidaritate, instituit prin Regulamentul privind gestionarea azilului și migrației, va coordona punerea în aplicare a mecanismului de solidaritate, în special prin intermediul Forumului la nivel tehnic privind solidaritatea.

([45]) Articolul 46 alineatul (2) din AMMR.

pregătirii pentru situații de criză legate de migrație și a gestionării acestora pentru a identifica și a aborda nevoile și provocările legate de colectarea și/sau transmiterea datelor în scopul ciclului anual de solidaritate. În perioada aprilie-noiembrie 2024, Comisia a efectuat un test pentru a colecta date și pentru a asigura consolidarea și schimbul de analize în vederea adoptării Raportului anual european privind azilul și migrația. Pe baza acestuia, a fost conceput un proces eficient de schimb de informații. De asemenea, Comisia a încheiat acorduri de lucru relevante cu EUAA și cu Frontex, un alt acord cu Europol fiind în curs de pregătire. O bază de date comună și schimbul de date sunt esențiale pentru punerea în aplicare cu succes a pactului.

Principalele provocări și etapele următoare

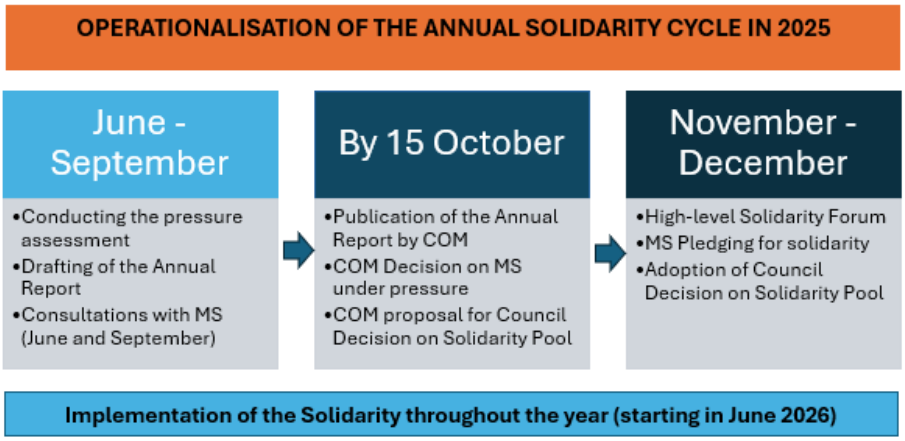
Activitatea de pregătire pentru adoptarea primului raport anual privind azilul și migrația este în desfășurare. Statele membre și agențiile UE au transmis Comisiei informațiile solicitate până la 1 iunie. Cooperarea strânsă cu agențiile UE a simplificat și raționalizat în mod semnificativ procesele de colectare a datelor și a informațiilor. În iulie, Comisia, Serviciul European de Acțiune Externă, statele membre și agențiile UE vor face schimb de opinii cu privire la primul proiect de raport în cadrul unei reuniuni specifice a rețelei aferente Planului de acțiune în vederea pregătirii pentru situații de criză legate de migrație și a gestionării acestora, în vederea adoptării acestuia până la 15 octombrie. Este esențial ca statele membre să continue să transmită datele și informațiile necesare în timp util, în mod corect și complet, furnizând, de asemenea, informații în materie de returnare și primire.

Analiza din raportul anual va sta la baza Deciziei de punere în aplicare a Comisiei privind stabilirea statelor membre aflate sub presiune migratorie, expuse riscului de presiune migratorie sau care se confruntă cu o situație migratorie semnificativă. Tot pe baza acestei analize, Comisia va prezenta o propunere de act de punere în aplicare al Consiliului de instituire a rezervei anuale de solidaritate necesare pentru a aborda situația migrației. Ambele propuneri trebuie să fie prezentate până cel târziu la 15 octombrie 2025.

Pentru stabilirea statelor membre aflate sub presiune migratorie, expuse riscului de presiune migratorie sau care se confruntă cu o situație migratorie semnificativă, Comisia va evalua dacă sistemele naționale sunt bine pregătite. Această evaluare va avea un impact direct asupra posibilității ca statele membre respective să aibă acces la rezerva de solidaritate și/sau să solicite o deducere integrală sau parțială a angajamentului de solidaritate pe care și l-au asumat.

Evaluarea Comisiei va lua în considerare, de asemenea, posibila existență a unor deficiențe sistemice în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor în materie de responsabilitate (Dublin) în statele membre care beneficiază de măsuri de solidaritate, în special deficiențe care ar putea avea consecințe negative grave pentru funcționarea sistemului Dublin. În cazul în care Comisia identifică o astfel de situație, statele membre contribuitoare nu sunt obligate să pună în aplicare angajamentele de solidaritate asumate sau proceduri de compensare a responsabilității.

Prima reuniune a Forumului la nivel tehnic al UE privind solidaritatea va avea loc la începutul anului 2026. Mandatul și regulamentul de procedură aferente sunt în curs de finalizare. EUAA este în curs de elaborare a unui ghid practic privind punerea în aplicare a mecanismului de solidaritate în ceea ce privește transferurile și compensarea responsabilității.

3.9 Elementul constitutiv 8 - Pregătirea și planificarea pentru situații neprevăzute

Planificarea pentru situații neprevăzute este o componentă esențială a pactului, care garantează funcționarea corespunzătoare și adaptarea rapidă a sistemelor de azil și de primire la schimbările bruște ale situației migrației.

Pentru a sprijini statele membre în pregătirea planurilor lor de urgență, astfel cum se prevede în Directiva privind condițiile de primire, EUAA a elaborat, în noiembrie 2024, modelul pe care statele membre trebuie să îl utilizeze în acest scop. De asemenea, agenția a publicat un manual cu exemple și bune practici și a organizat o serie de seminare online de formare. În martie 2025, Rețeaua europeană de migrație (REM) a organizat un atelier de consolidare a capacităților statelor membre în materie de modelare a scenariilor și planificare pentru situații neprevăzute. În sens mai larg, pentru a intensifica schimburile tehnice cu privire la diferite aspecte ale planificării pentru situații neprevăzute în materie de migrație, Comisia a reactivat un subgrup dedicat planificării pentru situații neprevăzute în cadrul rețelei aferente Planului de acțiune în vederea pregătirii pentru situații de criză legate de migrație și a gestionării acestora.

Termenul legal pentru transmiterea planurilor naționale de urgență către EUAA a fost 12 aprilie 2025. Până în prezent, 22 de state membre au adoptat și au transmis planurile naționale de urgență ([46]).

Principalele provocări și etapele următoare

Statele membre care nu au transmis încă planurile naționale de urgență către EUAA ar trebui să facă acest lucru în regim de urgență.

Majoritatea planurilor transmise către EUAA includ elementele principale ale modelului, deși cu niveluri diferite de exhaustivitate. Statele membre sunt invitate să prezinte măsuri concrete pentru toate elementele din model (de exemplu, azil, primire și minorii neînsoțiți), susținute de scenarii și indicatori bine definiți, precum și măsuri de pregătire.

De asemenea, toate statele membre trebuie să se asigure că planurile sunt în permanență adecvate scopului, să le actualizeze, să le revizuiască și, dacă este posibil, să le testeze. În plus, este important să se asigure coerența cu alte planuri de urgență relevante în domeniul migrației (de exemplu, la frontiere sau privind returnarea). Mai mult, ar trebui luate măsuri practice de pregătire (de exemplu, în materie de logistică și pregătirea achizițiilor publice,

([46]) 26 de state membre au obligația de a transmite planuri naționale de urgență către EUAA. Cehia, Polonia și Țările de Jos au informat EUAA că vor transmite planurile cu întârziere. Ungaria nu a furnizat nicio informație.

constituirea de stocuri, formare sau capacitate-tampon de primire) pentru a se asigura mobilizarea flexibilă și eficientă a capacităților. Comisia va furniza informații cu privire la nivelul de pregătire în Uniune și în statele membre în raportul anual din octombrie, pe baza contribuțiilor din partea agențiilor UE, în special din partea Frontex și a EUAA. Începând din 2026, planificarea pentru situații neprevăzute în materie de primire și azil va fi evaluată ca parte a programului multianual de monitorizare al EUAA.

3.10 Elementul constitutiv 9 - Noi garanții pentru solicitanții de protecție internațională și pentru persoanele vulnerabile și monitorizarea sporită a drepturilor fundamentale

Pactul asigură un echilibru important nu doar între solidaritate și responsabilitate, ci și între obligațiile și drepturile persoanelor care solicită protecție în UE. Acesta introduce noi elemente legate de monitorizarea independentă a drepturilor fundamentale în timpul procedurii de screening și al procedurii de azil la frontieră, garanții procedurale și măsuri de protecție consolidate, cum ar fi consiliere juridică gratuită și furnizarea de informații, și include dispoziții clare și consolidate pentru persoanele cu vulnerabilități sau nevoi speciale de primire, în special copii, inclusiv minorii neînsoțiți. Deși unele lacune persistă, planurile naționale de punere în aplicare ale statelor membre reflectă, în general, un echilibru general între drepturi și obligații și includ aceste noi elemente. Este important ca acest lucru să continue pe parcursul întregului proces de punere în aplicare, în cadrul legislației și în timpul operaționalizării și al alocării resurselor.

Pentru a sprijini punerea în aplicare de către statele membre, în cadrul reuniunilor comitetelor de experți au fost furnizate clarificări și orientări cu privire la dispozițiile legale relevante. În septembrie 2024, Comisia a organizat o reuniune cu statele membre, care s-a axat în mod specific pe punerea în aplicare a dispozițiilor și a garanțiilor specifice referitoare la copii, inclusiv la minorii neînsoțiți, în toate instrumentele legislative noi.

În conformitate cu Regulamentul privind procedura de screening ([47]), în septembrie 2024, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene a emis orientări pentru statele membre cu privire la mecanismul independent de monitorizare a drepturilor fundamentale ([48]). Orientările respective se axează pe diferitele elemente ale mecanismului pentru a contribui la prevenirea încălcării drepturilor, la protejarea victimelor și la sprijinirea investigațiilor privind acuzațiile de nereguli comise de autoritățile publice.

EUAA elaborează în prezent materialele relevante privind furnizarea de informații, iar Ghidul practic privind furnizarea de informații în cadrul procedurii de azil va fi finalizat în 2026. În ceea ce privește vulnerabilitatea, EUAA a elaborat ghiduri practice relevante privind evaluarea sănătății mintale a solicitanților de protecție internațională, a solicitanților cu orientări sexuale, identități de gen, expresii de gen și caracteristici sexuale diverse ([49]). În

([47]) Regulamentul (UE) 2024/1356 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 de introducere a screeningului resortisanților țărilor terțe la frontierele externe și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 767/2008, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240 și (UE) 2019/817, JO L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj/eng.

([48]) *Monitoring fundamental rights during screening and the asylum border procedure – A guide on national independent mechanisms* (Monitorizarea drepturilor fundamentale în timpul procedurii de screening și al procedurii de azil la frontieră – Ghid privind mecanismele naționale independente): https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2024-independent-border-monitoring-mechanisms_en.pdf.

([49]) Practical guide on applicants with diverse sexual orientations, gender identities, gender expressions and sex characteristics – Cross-cutting elements (Ghid practic privind solicitanții cu orientări sexuale, identități de gen, expresii de gen și caracteristici sexuale diverse – Elemente transversale): https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-SOGIESC-cross-cutting-elements; *Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection Part I* (Sănătatea mintală și bunăstarea solicitanților de protecție internațională - Partea I):

cursul acestui an, se preconizează că EUAA va publica o versiune actualizată a Ghidului practic din 2019 privind interesul superior al copilului în procedurile de azil, a instrumentului de evaluare a interesului superior și un pachet de informații adaptate copiilor cu privire la procedurile de azil și la garanțiile specifice aflate la dispoziția copiilor. EUAA lucrează, de asemenea, la revizuirea diferitelor module de formare referitoare la solicitanții vulnerabili, cum ar fi modulul privind copiii în procesul de azil, modulul privind victimele violenței bazate pe gen și modulul privind primirea persoanelor vulnerabile. Orientările EUAA privind vulnerabilitatea în contextul procedurii de azil și de primire sunt în curs de revizuire și se preconizează că acest proces se va încheia înainte de jumătatea anului 2026.În cursul acestui an, EUAA va publica și va actualiza orientările din 2018 privind evaluarea vârstei.

Majoritatea statelor membre prevăd instituirea unui mecanism independent de monitorizare a drepturilor fundamentale în planurile lor naționale de punere în aplicare, unele dintre ele fiind deja în contact cu organismele naționale existente și cu potențialii furnizori ([50]). De asemenea, majoritatea statelor membre fie oferă deja consiliere juridică gratuită în etapa administrativă, fie au inclus-o în planurile lor ([51]).

Statele membre pregătesc, de asemenea, adaptări ale evaluării și sprijin specific pentru persoanele cu vulnerabilități sau nevoi procedurale speciale. Acestea pot include revizuirea manualelor privind procedurile standard de operare sau crearea activă de noi parteneriate pentru sarcini conexe, așa cum se întâmplă în Irlanda, precum și creșterea efectivelor de personal. Mai multe state membre anticipează, de asemenea, crearea mai multor spații pentru primirea persoanelor vulnerabile, inclusiv pentru familii ([52]).

Mai multe state membre au luat măsuri pentru a pregăti punerea în aplicare a noului proces multidisciplinar de evaluare a vârstei și au realizat reformele necesare ale sistemului național în vederea numirii de tutori sau reprezentanți legali pentru minorii neînsoțiți, în conformitate cu noile cerințe. În unele state membre, aceasta înseamnă revizuirea procedurilor de numire a reprezentanților pentru minorii neînsoțiți, în timp ce altele sunt în curs de elaborare sau consolidare a unor proceduri și orientări pentru evaluarea interesului superior al copilului și a acțiunilor subsecvente.

Principalele provocări și etapele următoare

O provocare generală în cadrul acestui element constitutiv se referă la nevoia de coordonare cu diferiți parteneri și diferite entități, fie în materie de asistență juridică, educație, asistență socială sau sănătate, cu scopul de a întreprinde demersurile operaționale necesare. Diverse state membre au semnalat, de asemenea, provocări legate de reformele în ceea ce privește minorii ([53]) și de cerințele privind evaluarea vulnerabilității și sprijinul ulterior. Alte state

https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2024-11/Practical-guide-mental-health-well-being-applicants-part-i-senior-management.pdf; *Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection Part II* (Sănătatea mintală și bunăstarea solicitanților de protecție internațională - Partea II): https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2024-11/Practical-guide-mental-health-well-being-applicants-part-ii-first-line-officers.pdf.

([50]) Aproximativ 23 de state membre furnizează informații relevante în planurile lor naționale de punere în aplicare, deși în cazul unora lipsesc detaliile. Au fost deja semnalate probleme, inclusiv în Bulgaria, Italia și Malta. Austria și Grecia nu fac nicio referire la acest aspect.

([51]) Unele state membre oferă deja consiliere juridică gratuită: Germania, Belgia, Croația, Franța, Portugalia, deși sunt necesare adaptări. Aproximativ 18 state membre au inclus-o în planurile lor naționale de punere în aplicare. Nu este oferită încă în Grecia, Ungaria și Polonia.

([52]) De exemplu, în Cipru, Letonia, Malta și Slovenia.

([53]) De exemplu, în ceea ce privește procesul de numire a reprezentanților pentru minorii neînsoțiți și asigurarea unui număr suficient de tutori legali: Estonia, Franța, Letonia, Lituania.

membre continuă să se confrunte cu absența unor locuri de primire adecvate pentru persoanele cu nevoi speciale, inclusiv pentru copii și/sau cu absența locurilor de primire în general ([54]).

În următoarele luni, statele membre ar trebui să depună eforturi pentru definirea și desemnarea entităților naționale însărcinate cu monitorizarea drepturilor fundamentale, să garanteze independența acestora și să instituie acordurile de cooperare relevante ([55]). De asemenea, statele membre ar trebui să asigure resurse adecvate pentru mecanismul de monitorizare a drepturilor fundamentale și consiliere juridică gratuită, asigurând, prin recrutare și formare, capacitatea necesară și instituirea unui mecanism de control al calității în cazul în care aceste servicii sunt externalizate. În plus, statele membre ar trebui să asigure un număr suficient de reprezentanți bine pregătiți pentru minorii neînsoțiți, în conformitate cu Regulamentul privind procedura de azil. În multe cazuri, acest lucru poate necesita contactarea celorlalte autorități naționale și ministere relevante. Statele membre care încă nu au creat sau confirmat planuri naționale trebuie să facă acest lucru în regim de urgență pentru a evita întârzieri suplimentare în ceea ce privește operaționalizarea ([56]).

3.11 Elementul constitutiv 10 - Integrare și căi legale de acces la protecție

Existența unor politici eficace de integrare și incluziune este importantă pentru o politică în materie de migrație și azil bine gestionată, contribuind la asigurarea coeziunii sociale. Astfel, migranții se pot întreține singuri și pot contribui la societate și la economie, precum și la competitivitatea UE.

Mai multe state membre au abordat în planurile lor naționale de punere în aplicare necesitatea de a investi mai mult sau de a-și continua eforturile pentru sprijinirea integrării beneficiarilor de protecție internațională. Acestea includ instituirea unor măsuri de integrare timpurie și a unui proces mai eficient de recunoaștere a calificărilor și de validare a competențelor. Accesul efectiv la locuințe rămâne o provocare majoră ([57]).

UE sprijină statele membre în eforturile lor de integrare prin acordarea de finanțare, prin elaborarea de orientări și prin promovarea de parteneriate pe mai multe niveluri cu implicarea migranților, a comunităților-gazdă, a partenerilor sociali și economici, a societății civile și a sectorului privat ([58]).

În noiembrie 2020, Comisia a adoptat un plan de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027 ([59]), ca una dintre primele acțiuni la prezentarea pactului. Pe lângă prezenta comunicare, Comisia prezintă un document de lucru al serviciilor Comisiei care evaluează punerea în aplicare a planului de acțiune la jumătatea perioadei și identifică bunele practici, provocările rămase și domeniile în care mai sunt necesare eforturi suplimentare. Evaluarea oferă, de asemenea, informații și instrumente pentru integrarea persoanelor care au nevoie de protecție, cu scopul de a sprijini statele membre în operaționalizarea și punerea în

([54]) De exemplu, Belgia, Grecia, Letonia, Lituania, Țările de Jos și Cipru.

([55]) A se vedea, de asemenea: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2024-independent-border-monitoring-mechanisms_en.pdf.

([56]) De exemplu, Austria, Belgia, Danemarca, Grecia, Polonia și Ungaria.

([57]) Acesta a fost, de altfel, un subiect principal de discuție în cadrul ultimei reuniuni bianuale a rețelei EUAA de puncte de contact în materie de primire (mai 2025).

([58]) Printre exemple se numără Rețeaua europeană de integrare, care reunește reprezentanți ai autorităților publice naționale responsabile cu integrarea migranților din toate cele 27 de state membre, precum și din Islanda și Norvegia; Grupul de experți privind opiniile migranților; parteneriatul pentru integrarea migranților încheiat de Comisie și Comitetul Regiunilor; parteneriatul pentru incluziune din cadrul Agendei urbane, care reunește parteneri de la diferite niveluri de guvernanță.

([59]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Plan de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027, COM(2020) 758 final, EUR-Lex - 52020DC0758 - RO - EUR-Lex.

aplicare a Regulamentului privind condițiile de obținere a protecției internaționale ([60]) și a Directivei privind condițiile de primire, inclusiv a măsurilor pentru integrarea timpurie a solicitanților și beneficiarilor de protecție internațională.

În ceea ce privește căile legale de acces la protecție, lucrările privind punerea în aplicare a Regulamentului de instituire a cadrului de relocare și de admisie umanitară al Uniunii ([61]) avansează. În conformitate cu caracterul voluntar al instrumentului, statele membre și-au evaluat nevoile de modificare a programelor și a fluxurilor de lucru existente în scopul alinierii la noutățile aduse de regulament. Comisia a convocat trei reuniuni ale Grupului de experți în materie de relocare pentru a face schimb de opinii cu privire la dispozițiile specifice ale regulamentului și la punerea în aplicare a acestora. În cadrul reuniunilor Rețelei EUAA de relocare și admisie umanitară s-a discutat, de asemenea, despre sprijinul operațional pe care statele membre îl pot solicita pentru derularea programelor în temeiul noilor norme. În vederea elaborării primului plan de relocare și de admisie umanitară al Uniunii, Comisia a convocat două reuniuni ale Comitetului la nivel înalt privind relocarea și admisia umanitară, în cadrul cărora participanții au făcut schimb de opinii cu privire la priorități.

Principalele provocări și etapele următoare

Evaluarea la jumătatea perioadei a Planului de acțiune privind integrarea și incluziunea indică faptul că rezultatele în ceea ce privește integrarea migranților s-au îmbunătățit în general din 2021. În același timp, persistă provocări în toate cele patru domenii principale de intervenție: educația, ocuparea forței de muncă, sănătatea și locuințele ([62]). Sunt necesare în continuare intervenții specifice dedicate beneficiarilor de protecție internațională, în special femeilor, copiilor și persoanelor cu nevoi specifice. Evaluarea la jumătatea perioadei subliniază, de asemenea, importanța unei abordări mai integrate și a unei coordonări mai strânse între diferitele niveluri de guvernanță ale statelor membre, în special în ceea ce privește planificarea și sprijinul financiar. În cele din urmă, evaluarea la jumătatea perioadei relevă, de asemenea, provocările cu care se confruntă statele membre în ceea ce privește găsirea unui echilibru adecvat între integrarea migranților și bunăstarea propriilor cetățeni. În viitor, Comisia va ține seama de învățămintele desprinse din evaluarea la jumătatea perioadei a planului de acțiune.

La un nivel mai general, pe piețele deja tensionate ale locuințelor, lipsa accesului la locuințe pentru beneficiari are consecințe asupra capacității de primire, prin faptul că îngreunează eliberarea locurilor de primire. În plus, câteva state membre ar trebui să depună mai multe eforturi pentru simplificarea și reducerea întârzierilor în furnizarea permiselor de ședere și a altor documente necesare pentru beneficiari.

Relocarea și admisia umanitară reprezintă o contribuție importantă la o abordare durabilă și cuprinzătoare a gestionării migrației. Pe baza indicațiilor din cadrul Comitetului la nivel înalt și a contribuțiilor preliminare stabilite de statele membre, Comisia își va prezenta până în toamnă propunerea privind planul de relocare și de admisie umanitară al Uniunii. Planul

([60]) Regulamentul (UE) 2024/1347 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate, de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului și de abrogare a Directivei 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului, JO L, 2024/1347, 22.5.2024 Regulament - UE - 2024/1347 - RO - EUR-Lex.

([61]) Regulamentul (UE) 2024/1350 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 de instituire a cadrului de relocare și de admisie umanitară al Uniunii și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1147, JO L, 2024/1350, 22.5.2024 Regulament - UE - 2024/1350 - RO - EUR-Lex.

([62]) Pentru mai multe detalii, a se vedea Documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind evaluarea la jumătatea perioadei a Planului de acțiune al Comisiei privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027, care însoțește prezenta comunicare.

Uniunii urmărește să servească drept instrument strategic pentru integrarea în continuare a eforturilor Uniunii în materie de relocare și admisie umanitară în cadrul unor parteneriate și dialoguri cuprinzătoare cu principalele țări terțe. În urma propunerii Comisiei, Consiliul și statele membre vor finaliza planul Uniunii și vor depune eforturi în vederea adoptării acestuia de către Consiliu înainte de sfârșitul anului 2025 și a punerii sale în aplicare în timp util în perioada 2026-2027.

4. CONCLUZII ȘI ETAPELE URMĂTOARE

La jumătatea perioadei de tranziție, s-au înregistrat progrese importante atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național. Cu toate acestea, trebuie menținut un ritm constant și, în mai multe cazuri, acest ritm trebuie accelerat pentru a aborda provocările rămase în cadrul tuturor elementelor constitutive.

Menținerea acestei dinamici pozitive și continuarea colaborării vor asigura un proces raționalizat și coordonat, permițând în același timp monitorizarea eficace a interdependențelor critice dintre diferitele fluxuri de lucru. Monitorizarea punerii în aplicare va necesita un schimb continuu de informații, promovând învățarea reciprocă și schimbul de bune practici. Pentru a facilita acest proces, Comisia va promova un schimb de informații mai structurat și mai transparent și va oferi sprijin specific statelor membre care se confruntă cu provocări. În paralel, se va acorda atenție simplificării proceselor și reducerii sarcinilor administrative, acolo unde este posibil, pentru ca eforturile să rămână concentrate, eficiente și orientate spre rezultate. De asemenea, Comisia își va continua cooperarea bilaterală cu statele membre pentru a oferi sprijin adaptat pentru punerea în aplicare a pactului.

Primul ciclu anual de solidaritate, care începe în octombrie 2025, face ca abordarea provocărilor existente să fie și mai importantă, pentru a se asigura că nu există deficiențe semnificative în aplicarea normelor actuale, inclusiv în ceea ce privește sistemul Dublin și primirea, și că se înregistrează progrese continue în ceea ce privește punerea în aplicare a pactului. Gradul adecvat de pregătire stă la baza obligațiilor în temeiul pactului, reprezentând, de asemenea, referința în raport cu care statele membre sunt considerate ca fiind supuse unei presiuni migratorii sau care se confruntă cu o situație migratorie semnificativă sau cu o criză și pentru a avea acces la rezerva de solidaritate.

Un rezultat important va fi adoptarea, până în decembrie 2025, a unei strategii europene de gestionare a azilului și migrației pe cinci ani. Această strategie se va baza pe strategiile naționale pe care statele membre trebuie să le adopte și să le transmită Comisiei până la 12 iunie 2025, incluzând atât dimensiunea internă, cât și cea externă a migrației într-o abordare cuprinzătoare și integrată.

Pentru a completa și a sprijini punerea în aplicare durabilă a pactului, Comisia își va continua activitatea cu privire la dimensiunea externă a politicii în domeniul migrației, în special în ceea ce privește parteneriatele cuprinzătoare cu țările terțe, în spiritul Echipei Europa și urmând o abordare la nivelul întregii rute. Se va pune accentul, printre altele, pe reducerea numărului de sosiri ilegale în UE, pe combaterea introducerii ilegale de migranți și pe creșterea eficienței eforturilor noastre în materie de returnare.

Succesul sistemului va depinde de angajamentul și disponibilitatea tuturor statelor membre în ceea ce privește toate elementele constitutive, întrucât acțiunile dintr-un domeniu pot avea implicații mai ample pentru toate domeniile. Comisia și agențiile UE vor continua să sprijine statele membre în eforturile lor și vor conta pe implicarea constructivă și susținută a acestora. În același timp, reamintind faptul că eficacitatea oricărui cadru juridic depinde de eficacitatea punerii sale în aplicare, Comisia va monitoriza cu atenție progresele înregistrate și este pregătită să utilizeze procedurile adecvate în temeiul tratatelor pentru a asigura conformitatea.

Acest lucru subliniază responsabilitatea politică comună a tuturor părților implicate de a se angaja pe deplin în îndeplinirea obiectivelor pactului.

Comisia va prezenta Parlamentului European și Consiliului o situație actualizată a punerii în aplicare a pactului în cadrul raportului anual privind migrația și azilul din luna octombrie.